

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kiszgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 160. K, félfévre 80 K,
negyedévre 40 K, egy óra 13-30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kiszgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország felemelkedésében.
Amen.”

Szemle.

Már régiesrég szűrt nekünk is, másoknak is az a furcsa gazdálkodás, ami az u. n. ellátatlanok lisztje és gabonája körül történik. Mert néhez megérteni, hogy pl. a Kis-Rubán levo 12, vagy 14 malomnak miért kell a vámmegállítás címén rájuk kivetett átlagos 5-6 waggon gabonáját példának okéért pont a csornai Franklmalomnak liszté kihozni. Miért ne kaphatná meg ezt beszám fel a Rafts-testvérek beledi két malma, akik az ősrégi, tisztes keresztény család és puritán becsületességnek mintaképei egy egész messze nagy vidéken. Mondom, ezt a dolgot megértetni igen nehéz. Mert eltekintve attól, hogy a felesleges ide-oda való szállítgatással renkívüli költség szakad az állam nyakára, még az időbeli körülményesség is súlyosan esik latba, amikor az ellátatlanok úgy is nagyon ritkán jutnak a kellő időben a szükségelt szerény lisztcskéjükhez. Most azután a saját észleleteinket siet az egyik nagy budapesti lap kiegészíteni azal a híradással, hogy öt nagy bank és egy sereg zsidó cég szállítja az ellátatlanok gabonáját, teljesen háttérbe szorítván a keresztény érdekeltségeket — a keresztény kurzus és a keresztény Magyarország nagyobb dicsőségére.

De hát hol van és mit csinál akkor az a bizonyos Futúra, amelyiknek létezésére az állam súlyos milliókat áldozott s amelyiknek — minthogy a kormány reája bízta — az ellátatlanok gabonáját be kellene szerezni? Mert a kimutatás szerint úgy áll a dolog, hogy az állam eddig 12.000 waggon gabonát vásárolt a fenti célra s ennek több mint felét, összesen 7850 waggont nem a Futúra vette, hanem huszonnégy másik cég, melyek közt nincs tíz keresztény sem, szerezte be. Ez megint csak az ősi, Magyar Patópáloskodás következménye. Veszni hagyja a magunkét, tétlenül nézi a saját vérünk pusztulását s felgazdagítani az idegen fujt. Ennek következménye azután az is, amit itt Pápán is észrevehet mindenki, aki látó szemmel néz körül csak egyszer is, hogy pl. a forgalmasabb helyeken alig egy-két hónap leforgása alatt mintegy öt üzlethelyiség cserélt gazdát és csudálatos, de igaz, mind az öt új gazda — keresztény helyére ment zsidó. Előre is, úgy gondolnám, elég, ha az ántánt dróton rángatott Paprika Jancsit csinál belőlünk a győző-jogán, belenyugodván

s durva kézzel dűlván legszentebb s legbensőbb magánügyeiben a nemzetnek, de legalább ne csinájon belőlünk Paprika Jancsit a saját vezetőségünk. Csak még egyet akarok mondani. Pápa város most adja ki a szegények részére szánt 300 pár ingyenesen kiosztandó női- és gyermekcipő készletét vállalatba. Kíváncsiak vagyunk, vajjon a sok tisztes pápai keresztény iparos közül nem egy „szíriai” fogja-e azt is elnyerni. Mert ha még ez is bekövetkezik, akkor igazuk van azoknak akik azt mondják: Űsse meg a kaszkó az ilyen keresztény kurzust.

TÁVIRATOK.

(Saját töredékekből.)

Nemzetgyűlés.

A nemzetgyűlés mai ülést fél 11-kor nyitotta meg Gaál Gaszton elnök. Bemutatta az újonnan megválasztott képviselők megbízó levelét. Szabóky Jenő jegyző felolvassa a pápa levelét, amelyet a hadifoglyok ügyében intézett a nemzetgyűléshez. Az elnök jelenti, hogy a budapesti kir. főügyészség a Ház elnökségéhez megkeresést intézett, melyben lázadás büntette miatt Rakovszky István, gróf Andrassy Gyula, gróf Sigray Antal, Beniczky Ödön nemzetgyűlési képviselők mentelmi jogának felfüggesztését kéri. A miniszterelnök közli, hogy a magyar kormány felelősséget vállalt azért, hogy a mentelmi jogra való tekintet nélkül a bünvádi eljárást szorgalmazhassa és a nemzetgyűlési képviselőket letartóztatásban tarthassa és hogy ezeket a mentelmi bizottsághoz utasította.

Ezután a miniszterelnök benyújtotta a törvényjavaslatot IV. Károly király uralkodói jogainak és a Habsburg-ház trónörökösödésének megszűnéséről. (A Friedrich-párton és a balközépen éljenzik a királyt, élénk ellentmondás a kiszgazdapárton. Dömötör Mihály közbekiált: Gyászmagyarok! A kiszgazdapárton lelkes éljenzés.) Bethlen miniszterelnök ezután kéri, hogy a javaslatot az osztályok mellőzésével sürgős tárgyalás végett a közjogi bizottsághoz utasítsák.

Az elnök kérdést intéz a Házhöz a miniszterelnök javaslata tárgyában, melyet a Ház többsége, a kiszgazdapárt, és a kereszténypárt néhány tagja is elfogadott.

Az ántánt a közelmúlt eseményeivel kapcsolatban a magyar állammal szemben azt a követelést támasztotta, hogy Károly királyt trónjától és uralkodói házát a trónörökösödés jogától fossa meg. Ezen követelés elutasítására pedig az országot

fegyveres támadással fenyegették meg. A kormány nem vállalhatja a felelősséget, hogy a világháború és a forradalmak pusztításai után meggyengült nemzetet újabb háború elé állítsa, mert az ország megerősödését csakis békés viszonyok között remélhetjük. Ennélfogva az ország válságos helyzetében és az eljárás szabadságának biztosításával az adott viszonyok között lehetséges minden egyéb békés eszköz sikeres megkísérlésével arra határozta el magát, hogy a külállamok képviselői követelésének eleget téve, a nemzetgyűlés elé terjeszti a törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat kimondja, hogy IV. Karoly uralkodói jogai megszűntek, 11-ik szakaszában pedig hatályon kívül helyezi az 1723. évi I. és II. t.-c.-ben foglalt „pragmatika szankciót”, a törvényjavaslat azt is megállapítja, hogy a nemzet a királyság ősi államformáját változatlanul fenntartja.

*

A nemzetgyűlés mai ülése iránt óriási érdeklődés mutatkozott nemcsak a politikai körökben, hanem a közönség ama nagy részében is, mely nagyon keveset szokott foglalkozni politikával és legnagyobb részt távol is áll attól. A karzatot zsúfolásig megtöltötték. Ott voltak a diplomáciai követek, a katonai és polgári missziók tagjai és más, a fővárosban tartózkodó külföldiek. A hírlapírók karzatán igen sok külföldi rajzoló és újságíró jelent meg, hogy a mai ülésről, mely történelmi nevezetességi, a lapjukat tudósíthassák. A ház folyosóján élénk mozgás volt és a képviselők összegyülekeztek, mert azt gondolták, hogy pártközi konferencia lesz. A pártközi konferencia elmaradt és valószínűleg a mai ülés alatt, vagy után fogják megtartani. A pártközi konferencia egyáltalán nem szükséges, tekintve, hogy a nemzetgyűlés holnap fogja a törvényjavaslat tárgyalását megkezdeni.

Az angol kormány és az ír kérdés.

London, nov. 3.

(M. T. I.) A Wolf-ügynökség jelenti: A lapok szerint szinnfeinisták között optimisztikusan néznek az ír konferencia elé. E körökben a nézet állítólág az, hogy az angol kormány és a szinnfeinisták között már is megegyezés jött létre. A kormány állítólág végérvényes tervezetet nyújtott be, melynek irányelvei alapján reméli, hogy a független Írországot megemtheti. Ez azonban független attól, hogy az új párt milyen állást foglal el ezzel a tervvel szemben.

Jönnék a hadifoglyaink.

Politikai életünk kínos vajadásában, társadalmi életünk ezernyi bajai között sem terelődhetik el figyelmünk arról a hiradásról, mely a vörös uralom alatt szenvedő véreink kicséreléséről és hazatéréről szól. Sűrű egymásutánban hullámanak el lelki szeméink előtt azok a rettenetes képek, melyeket a hazatértek rajzoltak el bennünk azokról a borzalmakról, melyeket a vörös Oroszországban szenvedő véreinknek kellett elszenvedniök. Anyák és hitvesek, testvérek és gyermekek, sápadt arccal, révedező tekintettel, a borzalomtól elkéklő ajkakkal hallották oly sokszor a hazatérők elbeszéléseit és hallották szinte már a reménytelenségig a sok biztatást, hogy nincs messze az idő, hogy minden fogságban sanyalódó testvérünk visszatér. A biztatások mindig megújultak, valahányszor fogytán volt a remény.

Végre! biztos a hitünk és megingathatatlanul erős a reménységünk, hogy sokat szenvedett, betegség, halál, kinszenvedés, meggyötörtetés, kivégzés, éhség és a minden poklok ezernyi gyehenáján gyötört és megítziedelt véreink végre megláthatják a velük együtt lerongyolt, megfogyatkozott, megcsönkített szegény hazát.

Igaz, nagy áldozatot — mely mellett minden pénz, kincs és az anyagiak egész beláthatatlan halmozata eltörpül — hoztunk akkor, midőn bírói ítélettel sújtott gonosztevőket, kiknek bestiális lelkét a legaljasabb hűnök egész tömkelege, s az egyik legfőbb, soha meg nem bocsájtható bűn, a hazaárulás terheli, gondosan bevagonirozva büntetlenül bocsájtunk útra, szegény, szenvedő véreink váltság ára gyanánt. De nem bánjuk, nem sajnáljuk a jog, az igazságszolgáltatás elvének megsértését, ám menjenek szabadon abba a rettenetes véres pokolba, melynek csiráit saját hazájukban is elvetették, menjenek élni oda, hol becsteltes embernek még a halál is kinszenvedés. Menjenek, menjenek sértetlenül, bántalom nélkül, csak lelkünk megvetése, átka kísérelje őket útjukon. Menjenek... csak a mi szegény, sokat szenvedett véreinket láthatassuk mielőbb viszont.

Nekünk, de elsősorban ennek a szerencsétlen hazának szüksége van, égetően nagy szüksége van a visszatérő hadifoglyokra. Itt, ahol az önzés, a ki-elégíthetetlen becsvágy, a mérhetetlen gyűlölködés, párt és egyéni torzsalkodás őrjít, ahol az egyetlen nagy cél: az ország újraépítése jelentéktelen semmiségnek, láthatatlan apróságnak tűnik fel egymás tönkretelésének csábító lehetőségével szemben, itt szükség van a hősökre, mártírokra, vértanúkra, akiket sem a halálfélelem, sem az éhség, sem a borzalmak égő pokla nem tudott el-tántorítani a haza fogalmától. Szükségünk van mindazokra, akik Szibéria örök hőmezőin, a nyomor és szenvedés büzhödött börtöneiben, a nedves, piszkos halálmagvas kazamatákban csak a Kárpátok felé tudtak tekinteni, azok bizonyítást juttatnak — ha mindjárt ehhez, fázva, nyomorogva és nélkülözve is — a honfiúság ragyogó példái lesznek a fellengzők, nyelgők és cinikusok hadseregében.

Az első hír már itt van: Jönnék a

hadifoglyaink! Talán ma, talán holnap, talán a legközelebbi napok egyikén berobog már a legelső vonat a pápai állomásra, mely sokat szenvedett véreink első kicsérélt transzportját hozza. Testvéreim, magyarok! Pápa város és vidékének hazafias, még nemesen érző szíve nagyközsége, fogadjátok őket szívesen. Az első hivatalos tudósításra gyűlletek össze tömegesen az érkezők fogadtatására. Hozzátok el mindazt, mit mindennapi léteket nélkülözni tud, de hozzátok el — ha egyebet sörötotok nem enged — szívetek nagy szeretetét, a viszontlátás örömeinek igaz, még könnyeit azoknak, kik éretteket hosszú éveken át, csak szenvedni, nélkülözni, kinlódni és legtöbbször csak titokban könnyezni tudtak. Jöjjetek, mint egy ember, testvér és fajszerető nagy szív, dobogjanak lelkeink ott a viszontlátás örökre fedhetetlen pillanatában. Tegyük legalább egy pillanatra elfeledhetővé az évek szenvedéseinek tengeri kinjait azok számára, kik hozzánk visszatérnek.

D.

Évmegnyitó-ünnep

Pápateszéken.

Jankovich Bésán Endre gróf pápateszéri téli gazdasági iskolájának második évmegnyitó ünnepéje október hó 23-án tartott meg.

Az iskola tanterve szerint az évmegnyitó egyben az első évet végzett tanulók beszámolója is. Ugyanis a tanulók a gyakorlati felület — tavaszról ősziig — saját, illetve szülei gazdaságában töltik, hol tanárjaik vezetése mellett gazdálkodnak, naplókat, törzskönyveket, számadásokat vezetnek, s egyben termelési és tenyésztési versenyt folytatnak. Mindezek eredménye az évmegnyitó alkalmával döntetik el.

Ez évmegnyitó és vele kapcsolatos kiállítás újabb bizonyítéka és kifejezése azon mély hazafias érzésnek és gondolatnak, mely a nemes grófi párt a magyar nép iránt áthatja. A mezőgazdaság érdekében végrehajtandó reformok közül egy sem volt, s ma sincs fontosabb és szebb, mint a szakoktatás kérdése. A falu népét művelni, nemesíteni, a falu szeretetében erősíteni s mégis közelebb hozni a várososhoz, hogy otthonlódni, mesterségétől távolodni: nemcsak legszebb, de legégetőbb, legszükségesebb hazafias feladat és cselekedet. Szébb két gyönyört nem illeszthetett volna be a mai nehéz időkben koronájába a grófi pár, mint ily irányú két iskoláját: a giczi női háztartási és a teszéri téli gazdasági iskolát.

A pápateszéri gazdasági iskola tanulóinak gyakorlati nyári felület eredményét bemutató igen izlésesen és tanulságosan összeállított termelési versennyel egybekötött kiállítása, állatdíjazás, a tanulók katonás, értelmes, fegyelmezett és hazafias viselkedése, készségük, énektudásuk, együttérzésük és ügyességük meglévő bizonyítékai annak, hogy a kitűzött cél: a magyar kiszagdanevelést és képzést ez iskola-típusokkal — az oly sok áldozatra kész grófnő vezetése mellett, ki egyben az iskola igazgatója is — a kiváló tanári testület elérte és eléri.

Ennek kifejezői voltak a megnyitó ünnepélyen Náray Andor gazdasági akadémiai tanár és Belák Lajos főszolgabíró, a Pápa vidéki Gazdák Szövetségének elnöke részéről elhangzott mélyen átérett hazafias beszédek, valamint Besztercey Gábor m. kir. földmivesszék-igazgató megnyitó beszéde után Németh Mihály csótói kiszagda talpraesett beszéde, melyet a grófi párhoz, a tanári karhoz, szülőkhöz és

tanulóifjúsághoz intézett a vidék intelligenciája, szakemberei és igen nagy számú gazdaközön-ség jelenlétében és teljes együttérzésével.

A változatos, sokoldalú kiállításon igen tanulságosan domborodott ki többek között a tanulók dr. Mohácsy-féle nemesített tengerivel végzett termelési versenye, melyet a gazdák különös érdeklődéssel figyeltek meg. Igen szép voltak terményeik, felvezetett állataik, elsőrendű lovaik, szarvasmarháik. A kiállításon és versenyen 8 tanuló nyert díjat és az arra érdemesek elismerő oklevelet kaptak. Díjak voltak: egy tenyészjűh törzs (1 kos és 2 anya), egy giczi tájfajta tenyészkoza, egy ugyanolyan malac, méhkaptárak családdal és anélkül, pulyka tenyészőrzés és nemesített magvak, mind a grófi pár ajándékai.

Most, midőn a gazdasági szakoktatás reformjának kérdése állandóan foglalkoztatja a gazdaközönseget, ezen nálunk új iskola-típust melegen ajánljuk az illetékes körök és az ország kiszagda közönségének figyelmébe. A jelen volt szakemberek és pedagógusok ép úgy, mint a kiszagda egybehangzóan megállapították, hogy jelenleg egy iskola-típus sincs, mely jobban megfelelne és simulna a kiszagdaközön-ség érdekeihez, mint ez. Külföldön nemcsak az állam, de a gazdák maguk is önérejükől állítottak fel ily iskolát s gazdálkodási rendszerükön, egyesítési erejükben s egész mivoltjukon meg is látszik az iskolázottság hatása.

Az új ipartörvény.

Védekezés a kontárok ellen. — Az építőipar válsága: az egész ipar csődje.

A kommunizmus ipari destrukciója, majd az ezt követő idők improduktivitása után az összes érdekelt, hivatalos és nem hivatalos körök figyelme minél fokozottabb mértékben terelődik a gazdasági kérdések felé, a problémák hatalmas tömege vár e téren észszerű megoldásra és így kézenfekvő okokból mindepek-főltt szükségessé és sürgőssé vált az új ipartörvénynek a nemzetgyűlés plénuma előtt való letárgyalása.

Az új törvény, amennyiben jelenlegi harmadik módosításában fogadja el a nemzetgyűlés és nem kerül újabb átdolgozásra a sor, igen jelentékeny erkölcsi és anyagi előnyöket biztosít az iparostársadalomnak, amivel a törvényjavaslat tervezői a kisvállalkozókat is a munkának minél nagyobb arányokban való felvételére akarják serkenteni.

A diktatura után nyomban felmerült a terv, hogy új ipartörvényt kell alkotni, mert a régi elavult és rossz, a változott igényeknek semmi tekintetben sem felel meg.

A javaslat lényege a kontárok elleni védekezés. Mindazoknak, akik a forradalom, vagy a diktatura zűrzavaros napjaiban elvesztették okleveleiket, mestervizsgát kell tenniük. Alkalmassá elrendeli majd a végleges javaslat a tanoncvizsgát is és pedig olyképpen, hogy ezeket a vizsgákat egy olyan bizottság előtt kell majd a tanoncoknak letenniük, amely bizottságban az illetékes ipartestület is kellőképpen képviselve van. Ezzel azt a célt vélik elérni, hogy a kapott minősítésnek meg legyen a tényleges értéke is.

Az új ipartörvény második pontja a tanonctartást szabályozza. Örvendéses jelenség, hogy újabb időkben intelligens, oklevéles emberek is egyre nagyobb számban lépnek ipari pályákra. Sok olyan fiú jelentkezik iparosnak, akinek érettségi bizonyítványa van. Mivel tehát az iparostársadalom egyre súlyosabb lesz az in-

tellektus szempontjából, szükséges, hogy meg-
megfelelő törvény oltalma alatt is álljon.

Az új ipartörvény főkérvénél, hogy
a diplomás iparos diplomája éppen olyan ér-
téktől legyen a maga szempontjából, mint az
örvösé, a mérnöké, vagy az ügyvédé. Holott
akár nagyobb is lehetne, mert hiszen az iparos
oklevelével a világ bármely részén foglalkozást
szerezhet magának, a magyar ügyvéd azon-
ban mint ügyvéd; csak Magyarországon élhet meg.

A földreform.

Vegyes rendelkezések.

(Folytatás.)

Engedélyezés.

Ingatlanok forgalmának közvetítésével vagy
ingatlanok adás-vételével üzletszerűen csak az
foglalkozhatik, akinek erre az OFB. engedélyt ad.
Az említett üzletekkel jelenleg már foglalkozók
az engedély elnyeréséig csak úgy folytathatják
ezeket az üzleteket, ha az engedély iránti ké-
relmüket jelen rendelet megjelenésétől számított
30 napon belül beadják.

Ingatlanok forgalmának vagy ingatlanok
adás-vételének üzletszerű folytatására engedélyt
csak az kaphat.

1. aki a törvény értelmében a földhöz
juttatásból kizárva nincsen és
2. akinek erkölcsi magatartása és anyagi
helyzete biztosítja, hogy az ingatlanok forgal-
mának közvetítését, vagy az ingatlanok adás-
vételét a törvény szellemének megfelelően és a
közérdek sérelme nélkül fogja gyakorolni, to-
vábbá

3. aki a megállapított óvadékot letette és
végül

4. aki az engedély kiállításáért járó díjat
megfizette.

Társulatok vagy egyesületek csak kivéte-
lesen nyerhetnek ingatlan forgalmának üzlet-
szerű közvetítésére engedélyt, főleg ha kifeje-
zetten jótékony vagy más közérdektől célra ala-
kultak és ha üzleti nyereségüket egészen jó-
tékony vagy más közérdektől célra fordítják.

Óvadék.

Aki ingatlanok forgalmának közvetítésével
vagy ingatlanok adás-vételével üzletszerűen
őhajjt foglalkozni, az, ha üzletének székhelye
Budapest székesfőváros, 100.000 K, ha pedig
törvényhatósági joggal felruházott város, akkor
80.000 K, végül ha más község vagy város,
akkor 50.000 K óvadékot készpénzben vagy
gyámpénztárnál elfogadható óvadékképes papi-
rokban a Magyar Földhitelintézetek Orsz. Szö-
vettségénél, vagy az Orsz. Központi Hitelszövet-
kezetenél, vagy a Pénzügyi Központnál még
az engedély elnyerése előtt letenni köteles.

Az óvadékot elsősorban az esetleg kirótt
pénzbírság, pénzbüntetés fedezésére és a netalán
okozott károk megtérítésére az OFB. igénybe
veheti. Ilyen esetben a letendő köteles az óva-
dékok az abból igénybevétt összeg erejéig
14 nap alatt kiegészíteni, különben engedélyét
veszíti.

Az engedély kiállításáért Budapest székes-
főváros területén székhellyel bíró üzleteknél
évről-évre 1000, más törvényhatósági joggal
felruházott városban évről-évre 600, egyéb he-
lyeken évről-évre 500 K díjat kell fizetni. A
díjat ugyanígy kell befizetni, ahol az óvadékot
elhelyezte. Aki a díjat az év megkezdése előtt
be nem fizeti, azzal szemben az előbb elmon-
dottak nyerne alkalmazást, azon felül a ké-
sedelem idejére 6% kamatot is fizet.

A díjakból befolyó összeg az Orsz. Föld-
birtokrendező-alap jövedelme. Ennélfogva azt
a nevezett alapba kell átszámolni.

Kérelm előterjesztése.

Az ingatlanforgalom közvetítésével, vagy
ingatlanok adás-vételével üzletszerű foglalko-
zás engedélyezése iránti sérelmet az OFB.-hez
címezve annak a törvényhatóságnak közigazga-
tási bizottsága gazdasági albizottsághoz kell
benyújtani, amelynek területén az üzletnek székhelye van.

A kérelemhez csatolni kell az engedély
megadásához szükséges kellékek igazolására
szolgáló okmányokat, nemkülönben az engedélyt
kérő által alkalmazandó üzleti feltételeket három
példányban, továbbá az üzletben használandó
adás-vételi szerződések, kötelevek, megbízások
és más hasonló okiratok mintáinak három-
három példányát. Ha a kérvény az ügy elbírál-
ása céljából kellően fel van szerelve, illetőleg
ha a netán szükséges pótlások foganatosították,
a gazdasági albizottság a kérvényt a gazdasági
felügyelőség meghallgatása után az OFB.-hez
véleményes javaslattal felterjeszti.

Kérelm tárgyalása.

Az OFB. az engedély megadását előtt meg-
vizsgálja, hogy az ingatlanforgalom közvetíté-
sével, vagy ingatlanok adás-vételével üzletszerű
foglalkozás engedélyezéséhez szükséges összes
feltételek megvannak-e, egyúttal megvizsgálja
a bemutatott üzleti feltételeket és az üzletben
használandó okmánymintákat is; ezekre vonat-
kozólag módosításokat köthet ki. Ha az OFB.
az engedélyt megadhatónak s a bemutatott üzleti
feltételeket és okmánymintákat is megfelelőeknek
találja, engedélyokiratot állít ki.

(Folytatás a legközelebbi számunkban.)

Színház.

Október 29. *Szombat.* A régi jó „Heidel-
bergi diákélet”, a német burschenschaftok vidám,
nemes bohémiával telt életéből merített darab
került hosszú idő után felújításra. Gyengén,
vontatottan indult úgy, hogy az első felvonás-
ban majdnem kizárólag a sugó szerepelt. Zilahy
tudása, megértéssel parosult játéka később len-
dületet adott az előadásnak, Molnár Aranka
mély átérzéssel nemestül talentummal siettet a
kedves régi darab megmentésére, kiknek fáradsá-
gában és nemes igyekezetében teljes mérték-
ben osztozott Rogoz. A többi szereplőről nem
sok jót mondhatunk.

Okt. 30. *Vasárnap* d. u. „Szerencsetánc”
került ismétlésre, este „A kis gróf” ment a
vasárnap esti előadások sablonos modorában.
A szereplők közül megemlítést érdemelnek Pap
Laci, Völgyi, Görög, Róna és Zilahy, ők sem
igyekeztek azonban túlszárnyalni önmagukat.

Október 31. *Hétfő.* Szenes Béla „A buta
ember” című, a fővárosban annak idején nagy
port vert vígjátéka került bemutatásra. Olyan
divatdarab, mihelyt idejét múlja, elteszik a
lomtárba, honnan talán soha elő nem kerül.
Az alakok, a fordulatok többé-kevésbé ismer-
tek, meglepőt, újat hiába keresünk benne, de
szórakozásra mindenesetre alkalmas. A szereplők
közül elsősorban Zilahy érdemel legteljesebb
elismerést, utána Vadnay, kisebb szerepükben
Rogoz, Parlagi, Molnár és Érczkövy, különösen
helyes volt Sugárné. Sugár kedvtelen és kidol-
gozásban hanyag játékokat produkált, ami nála
egyáltalán szokatlan. Rakovszky Margit... talán
majd máskor többet s jobbat, ez estén még
nem volt diszónája.

Nov. 1. *Kedd.* A szokásos mindenszenti
darab, a „Molnár és gyermeke” volt műsoron.

Nov. 2. *Szerda.* „A buta ember”-t ismét-
elték meg.

Jókai-Mór utca 15. szám alatti emeletes ház

szabadkézből eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

HIREK.

„Csönks Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország”

— **Ezer magyar indult el Orosz-
országból.** Jungerth Mihály dr. külügyminisz-
teri tanácsos távirati értesítése szerint 375 ma-
gyar hadifogoly tiszt már Rigából, tovább in-
dult és november 2-án érkezik a szállítmány
Berlinbe. Itt a németek és a magyar követség
a sokat szenvedett tiszteket nagy ünnepélyes-
séggel fogadja. Berlinből 3-án utaznak tovább
és előreláthatólag a jövő hét elején már magyar
földre jutnak. A határ átlépése után a transz-
portra vonatkozólag megszűnik a külügyminisz-
terium hadifogoly-osztályának közreműködése
és a hadügyminiszterium hadifogoly-osztálya
intézkedik a továbbiakról. Értesülésünk szerint
a 375 hadifogoly tisztet Csótra szállítják, ahol
néhány napon keresztül egészségügyi okokból
megfigyelés alatt maradnak. Egyébként Jungerth
tanácsos is otthagyja Rigát és hazajön. Értesíté-
st küldött Jungerth dr. arról is, hogy a 375
tiszt névlajstromát magával hozza. Az oroszok
egyébként ezer magyar túszt újból utnak indi-
totok Szibériából és ezek nem sokára Moszkvába
érkeznek, innen pedig Rigán keresztül kerül-
nek haza.

— **A reformáció emlékezete.** Luther
Márton, a nagy reformátor fellépésének évfor-
dulóját — vasárnap este 6 órakor — benső-
sleges ünnepély keretében, kegyelettel ülte meg
a pápai ev. gyülekezet. Az ünnepélyt a leány-
egylet énekkarának éneke nyitotta meg, mely
után Mesterházy László ev. lelkész mondott
imát s olvasott fel a Szentírásból. Kovács Sándor
dr., a Pozsonyból kiutasított theol. akad.
igazgató emelkedett ezután szólásra s „A refor-
máció hatása a nemzeti életre” címen tartott
gyönyörűtlen felépített, mély hatást keltő beszé-
det. Fagyos Aladár vallástanár imája s köz-
ének fejezte be a lélekemelő ünnepélyt.

A *ref. nőnevelő-intézet* október 31-én dél-
előtt 10 órakor rendezett gyönyörűtlen és szárnyaló
ünnepet. A CIV. szoltár eléneklése után Gaál
Olga I. é. tk. növendék szavalt nagyon ked-
vesen, majd Nagy Mariska III. é. tk. növendék
kittünö zongorajátékával gyönyörködtetett. Varga
Gyula intézeti vallástanár tartott ezután emlék-
beszédet, majd a tk. növendékek énekkara
művészi éneke után Horváth Rózsika IV. é. tk.
növendék szavalta el szívből fakadó átérzéssel
a „Reformáció emlékűnnepén” c. költeményt.
Dóczy Ida III. tk. növendék mesteri zongora-
játéka s a polgári iskola növendékeinek szép
énekével ért véget az ünnepély.

— **A méhészek panasza.** Az idej
katasztrofális száraz nyár és ősz a méhészetek-
ben is nagy károkat okozott. Alig vannak vi-
dékek, ahol a méhek tudtak volna télirevalót
gyűjteni. A cukoretelés így aktuálisá válván,
a méhészek gondja a cukorbeszerzés felé irá-
nyul. Minthogy minden méhészt nem igen fog
tudni elegendő cukorhoz jutni, igen sok méh-
család van kitéve a pusztulásnak. A Méhészei
Egylet mindent elkövet a méhészet támogatá-
sára.

— **A közalkalmazottak ellátása.** A
magyar miniszterium még a tavasszal rende-
lileg megállapította, hogy a kis- és nagyköz-
ségben lakó közalkalmazottak és a városokban
lakó nőtlen közalkalmazottak szabadon választ-
hatnak természetbeni ellátás vagy készpénz-
megtérítés között. Ezt a kedvezményt, mint a
vasárnap hivatalos lapban olvassuk, újlag
kiterjesztették 1922 január elsejéig, úgy hogy
a jövő év elejéig kivétel nélkül az összes ma-
gyarországi közalkalmazottak természetben fog-
ják kapni a kedvezményes élelmiszereket.

— **A buza áremelkedése** ma elérte az aranyaritást, a 2250 K-ás árral. Mindenki jajgát a nagy ár miatt és kétségbeesve gondol a jövőre. Legtöbben a földmivelő népre háritják a drágaság ódiúmat, holott ennek oka legnagyobb részben az általános drágaság, mely az úgynevezett győztes államokban is észlelhető. A buza drágaságával kapcsolatban mostanában a malomkartell neve gyakran olvasható, mint ható ok, amely még augusztusban összevásárolta a nagy készleteket és ma őríti a nagy árnak. Illetékesek véleménye szerint a buza-készleteknek alig 30 százaléka van még a termelőknél, míg a többi részint a malmok, részint a nagykereskedők raktáraiban várja a fogyasztó közönség rovására a „még nagyobb emelkedést”.

— **A határkiigazító bizottság a Felvidéken.** Satoraljaujhelyről elénk: Amikor a határkiigazító bizottság bejárta a trianoni békében megszabott cseh-magyar határt, a környékbeli községek lakói mind lelkesen tüntettek Magyarország mellett. Asztélynál mintegy ezer főnyi tömeg várta a bizottságot, mely automobilokon jött, de nem hallgatta meg a küldöttségek szónokát. Erre a magyarok kérvényeiket az autókba hajították. Ugyanezek a jelenetek ismétlődtek Badalóban és Munkácson. Beregszászon a határkiigazító bizottság megállt és a gépkocsikból kiszálva, tanulmányozta a térképeket. A bizottság egyik tagja idegen nyelven megszólított egy fiút, de az nem értette meg és nem válaszolt. Egy iparoskölsejű ember szólott helyette és ezt mondta: Mi, mindnyájan magyarok vagyunk és csak magyarul beszélünk. A bizottság eltávozása után a csehek az egyes községekbe nagyobb csendőrküldöniményeket küldtek és többhelyütt házkutatást tartottak, hogy megállapítsák, kik akarták a határkiigazító bizottságot Magyarország javára informálni. Noha semmi bizonyítékot találni nem sikerült, a csehek sok magyart letartóztattak.

— **A kir. tanfelügyelőség felhívása.** A kir. tanfelügyelőség ez úton tudatja a vármegye tanszemélyzetével, hogy a kedvezményes jegyváltására jogosító arcképes igazolvány érvényesítése kezdetét vette. Minden iskola vezetője készítsen kimutatást a működő tanterökről a következő rovatokkal: név, állás, fizetési osztály, igazolvány száma, a családtagok megnevezése, a gyermekek kora és illetéklérovás. Érvényesítésért 6 korona, új igazolvány kiállításáért a VII.-ik fizetési osztályig 8 kor., a VII.-ik fizetési osztálytól 10 korona fizetendő postabélyegben. A hivatalfőnök láttamozza a kimutatást. A bélyeg a kimutatás hátlapjára felragasztandó. A láttamozott kimutatás a kir. tanfelügyelőséghez küldendő be. Az igazolványok 1922 január 1-ig feltétlenül érvényesítenedők. Január 1-én túl semmi körülmények között el nem fogadtatnak.

— **A dohány beváltási ára.** A pénzügyminiszter értesítette a kincstári dohánytermelőket, hogy a dohánytermelés jövedelmezőségét biztosítsa, illetve annak a buza jövedelmezőségével való aránybahozását elősegítse, a kincstári dohánytermelőknél az 1921. évben a kincstár részére termelt és beszállított dohány után a következő árakat állapította meg: Tiszai, debreczeni, szegedi és szuloki levelek után minőség szerint 724 koronától 3656 koronáig. Finom kerti levél 1808 koronától 4232 koronáig. Középfinom kerti levél 1120 koronától 2960 koronáig. Debrői kerti levél 1708 koronától 4232 koronáig. Szentandrás muskotály levél 1168 koronától 3080 koronáig. Fehérvári muskotály levél 868 koronától 2504 koronáig. Közön-

séges kerti és muskotály levél 540 koronától 1212 koronáig. Kapalevél 675 koronától 1928 koronáig. Bármily levél (kihányas és hulladék) 120—252 koronáig. Ezenkívül a termelők fuvarpótlékot kapnak és pedig öt kilométeren felüli távolságnál a termelő költségétől, tanyától stb. a beváltóhivatalig terjedő teljes távolság után kilométerenként és métermázsánként 3 korona. Ezenkívül a beültetett területre és természet-hozamra nézve megállapított feltételek meglete esetén katasztrális holdanként még 500 korona ültetési prémiumot. A minőségi és ültetési prémium a beváltási időszak befejeztével esedékes.

— **Jóteknycélú előadás.** A Pápai Keresztény Munkás-Egyesület október 30-án este 6 órai kezdettel Szentlónai-utcai helyiségében jóteknycélú előadást tartott. A kiténően sikerült ünnepély első szereplője Takó Annus volt, aki igazi precizitással, átérző szívvel gyönyörűen adta elő Mihalovics Olga „Magyar lányok” című költeményét. Kovács József hittanár a Szent Korona történetét ismertette, Németh Lajos pedig a humorról, a kacagásról gondoskodott. Berczik Árpád „A szolnyapárt” című egyfelvonásos vígjátékát adták még elő sikerülten, mely után éjfélig tartó tánc következett.

— **A csehek üvegéből csinálnak aprópénzt.** Prágából jelentik: A cseh kormány a gablonzi üvegiparosok javaslatára azzal a tervvel foglalkozik, hogy a drága fém és a nem tartós papiros helyett fehér és sárga tejüvegből készített két- és tízfüléres pénzarabokat. Ezt a gondolatot azért is helyesli a kormány, mert azonkívül, hogy ez lenne az egyetlen módja a kismérvértékű pénz nemek jövedelmező előállításának, jelentős mértékben hozzájárulna az üvegipar munkanélküli munkásainak foglalkoztatásához is.

— **Találtatott** egy ezüst zsinór; tulajdonosa jelentkezzék a rendőrkapitányság 5. számú szobájában.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsilavy Sándor.

Pápa, 1921 Főiskolai könyvnyomda.

Eladó ház!

A Laki utca 37-ik számú

h á z

mely áll 3 szoba, konyha, mosókonyha, éléskamra és kertből, szabadkézből eladó. Vétel esetén az egész ház azonnal beköltözhető. Bővebb felvilágosítás ugyanott nyerhető.

TOCSIK ÉS MIKA

rőfős-üzlete PÁPA Fő-tér 21. szám.

Gyolcs, vászon, sifon, kanavász, festett karton, női pamut- és gyapjuszövetek, barchet-árak, finom grenadinok, fejkendők stb., mindenféle rőfős-árak és különösen dús választék mindennemű férfi-szövetekben. Szolid keresztény kiszolgálás.

Hornyolt cementeserép

kapható

KUNT TESTVÉREK

Építőmestereknél PÁPA, Kertsor-utca 27.

Veszprémi-ut 11. sz.

h á z eladó.

Gazdálkodónak legalkalmasabb

Daráláshoz

Motorbenzin	Gépolaj
Motorhengerolaj	Gőzhengerolaj
Sárga gépszir	Gyanta
Csapágyfém	Gépszij
Ponyva	Varrószij
Zsák	Klingerit
Mérlegek	Asbest Pakolások

békebeli minőségben garanciával raktárról azonnal kaphatók

Hütter Vilmos

műszaki és gépkereskedőnél.

„Lister” angol motorok magyarországi képviselőte.

PÁPA, Főtér 17. Telefon 121.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ INTÉZET Rt.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad ócsó díjtételekkel és kedvező feltételekkel tűzbiztosításokat, jégbiztosításokat, betöréses-lopás biztosításokat, élet- és népbiztosításokat.

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelősség mellett vesz át.

Igazgatóság:

Budapesten, IV., Fővám-tér 2., félem.

Főkirendeltségi székhelyek: Budapest, Győr, Debreczen.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Székesfehérvár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyíregyháza, Eger, Czegléd, Kecskemét és Pápa.

A főiskolai nyomdában egy szedőtanonc azonnal felvétetik.